

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach . . .	2,65 "
Na pocztę, już z odnośniami . . .	2,80 "
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 "
Na pocztę już z odnośniami . . .	8,67 "

Strajki, inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Wtorek Błażeja
Sroda Ausgarego

CHOJNICE, środa dnia 4 lutego 1931 r.

Słońca wschód 7.11 zachód 16.94
Księżycy wschód 17.22 zach 8.23

Więści o krótkiej treści

Straszna eksplozja w Honduras

Assotiated Press donosi z Tegucigalpa (republika Honduras), że na w niedzielę przez przyjeżdżającego do Dauli nasąpiła eksplozja dynamitu 5 osób zostało zabitych, 17 ciężko rannych. Szczegółów co do przyczyny wybuchu dotąd niema

Burza na morzu

Z Almeria donoszą: Silna burza panuje na morzu Śródziemnym u wybrzeży Hiszpanji Pewien parowiec francuski został zerwany z kotwicy i poniesiony na morze. Załoga złożona z kapitana i 5 chłopów wyrzucona została w morze. Kapitan, palacz i telegrafista zatonęli

Za oszustwo na szkodę miasta stanęli przed sądem burmistrz i trzej urzędnicy miasta Piławy (Prusy Wschodnie)

Ofiary bójk

W pewnej miejscowości pod Plan (Czechosłowacja) wynikła bójka podczas gry fantowej. Trzech mieszkańców tak się pokiereszowało, że wszyscy wskutek ciężkich ran zmarli

Wskutek popłochu w katedrze wywołanego wskutek runięcia pobliskiego domu w tłoku zranionych zostało 60 osób. W tem 12 ciężko

27 osób zabitych

zostało, a 21 zranionych podczas starć w czasie wyborów niedzielnych w Bogota (Kolumbia)

Do krwawych starć

przyszło wczoraj w Wirembergji w kilku miejscowościach. Kilka osób zostało zranionych — W Berlinie został 1 komunist zabity, dwaj są ciężko ranni w starciu z nacjonalistami

Angielskie fabryki broni

dostarczyły w ostatnich 16 miesiącach Rosji sowieckiej za 2 i ćwierć miliona złotych broni i amunicji dla wojsko i marynarki

Nad Londynem spadł samolot

który z dwoma innymi wleciał celem robienia zdjęć filmowych. Kierowca i operator filmowy są ciężko ranni

Aresztowani w Moskwie

W Moskwie aresztowano 4 uczonych i członków akademii którym zarzuca się uprawianie akcji przeciwrewolucyjnej

Mordu politycznego

dokonanego w nocy na niedzielę w Charlottenburgu podczas starcia komunistów z nacjonalistami. 1 komunistę zabito i 2 ciężko zraniono

Diament 200-karatowy

znaleziono w Transvaalu. Znaleźli go dwaj poszukiwacze drogich kamieni, którzy po długim szukaniu nie mieli już wprost co jeść — Zaznaczyć wypada że słynny Koh-I-Noor waży 102 karaty, diament Orłowa 113

Ujęto mordercę

Węgry — W Lubecz, poszukiwanego listem gończym. Policja budapeszteńska poszukuje go jako sprawcę dwu morderstw

3 osoby zatonęły

na wybrzeżu hiszpańskim wypadły z motorówki angielskiej

Rozprawa w sprawie zamachu na marszałka Piłsudskiego

Zamach na głównego świadka Porzyckiego

W drugim dniu rozpraw sądowych w sprawie planowanego zamachu na marszałka Piłsudskiego przesłuchano kilku wywiadowców i konfidentów policji, dalej członków najbliższego otoczenia pana marszałka m.in. b. szefa Prezydium Rady Ministrów m.in. Schaetzla, adjutanta por. Vauquereta, m.in. Becka dalej m.in. Składkowskiego nacz. wydziału bezpieczeństwa w Min. Spraw Wewn. Kaweckiego

Sobotnia rozprawa (trzeci dzień procesu) prawię w całości poświęcona była rozpatrzeniu sprawy kursu bojówek w Zawodziu, przesłuchano posła Arciszewskiego, którego skonfrontowano z nacz. Kaweckim na którego Arciszewski się powoływał w twierdzeniu że ze strony frakcji P P S (B B S) wychodziły prowokacje, dalej posła Pużaka i innych W niedzielę — w czwartym dniu rozprawy w procesie tym miały być wygłoszone przemówienia prokuratora i obrońców, spodziewano się również wyroku — Tymczasem po 3 godzinnym opóźnieniu prokurator stawia wniosek o **odroczenie rozpraw do dnia 14 lutego ze względu na konieczność przeprowadzenia śledztwa w sprawie zamachu na świadka Porzyckiego**

Napad na świadka oskarżenia Porzyckiego

Porzycki ranny kulą w głowę

W sobotę około 7-ej wieczorem warszawskie władze bezpieczeństwa zaalarmowane zostały wiadomością o postrzeleniu Witolda Porzyckiego, głównego świadka oskarżenia w odbywającym się obecnie w warszawskim Sądzie Okręgowym procesie o zamach na marsz. Piłsudskiego

Porzycki był przesłuchiwany, jako świadek przez sąd w ubiegły czwartek, Zeznał on że jako członek partji wszedł do piątki, organizowanej przez Jagodzińskiego, Wciągnął do tej piątki Białkowskiego i Trochimowicza, a także Chruścińskiego a następnie powiadomił przed trzecią zbiórką wywiadowcę policyjnego Burackiego, który wspólnie z innymi wywiadowcami obserwował dom, gdzie odbywały się zebrania a także osoby, przybywające na zbiórki

Porzycki powiadomił następnie policję o zamiarach owej piątki i o omawianym na trzeciej zbiórce planie zamachu na marsz. Piłsudskiego

Szczegóły zamachu przedstawiają się jak następuje:

O godzinie 9,30 przedpołudniem gdy Porzycki wychodził z bramy domu Nr 19 przy ulicy Długiej gdzie załatwiał sprawę w lokalu zarządu głównego związku pracowników Kas Chorych i instytucji społecznych R P, podeszło doń dwóch osobników którzy oświadczyli że są wywiadowcami policji śledczej przydzielonymi do jego osobistej ochrony Osobnicy ci w dalszym ciągu oświadczyli, że na Porzyckiego planowany jest zamach i wobec tego muszą go otaczać bez przerwy dla jego obrony. Porzycki mieszka w Radości pod Warszawą u swego brata. Tajemniczy osobnicy podający się za wywiadowców, mówili że muszą odwiedzić Porzyckiego do Radości i tam pozostawać z nim w domu aż do odwołania. Przed bramą czekała taksówka Porzycki zażądał oficjalnego nakazu, osobnicy jednak oświadczyli że wszystko okaże mu na miejscu w Radości Następnie wszyscy trzej wsiadli do taksówki, która natychmiast ruszyła

Gdy wyjechali na szosę Grochowską prowadzącą do Wawra i taksówka skierowała się na lewo, zamiast na prawo: Porzycki zwrócił uwagę, że zbaczają z drogi. Wówczas towarzyszący Porzyckiemu dwaj osobnicy oświadczyli, że muszą

jechać drogą okrężną. Na szosie prowadzącej do Rembertowa tajemniczy towarzysze Porzyckiego dobyli rewolwerów i przyłożyli mu lufy do skroni Wówczas Porzycki również dobył rewolweru i rozpoznała się szamotanina. Wkońcu tajemniczy osobnicy ubezwładnili Porzyckiego i odebrali mu rewolwer Po chwili padły strzały, Jedną z kul przebiła skroń i utkwiała w czaszce Porzyckiego druga zaś w lewym ramieniu

Rannego wyrzucono na szosę, poczem taksówka wraz z owymi tajemniczymi osobnikami odjechała w szybkim tempie. Porzycki obawiając się, że go dobiją, udawał martwego przez dłuższy czas Zbroczony krwią przeleżał na szosie do godziny 4-ej popołudniu, kiedy to na drodze ukazał się samochód wojskowy, prowadzony przez jakiegoś sierżanta który zobaczywszy rannego na szosie, wziął go do samochodu i zawezwał policjanta z najbliższego posterunku.

Porzyckiego odwieziono do ambulatorjum Kasy Chorych w Rembertowie Po pierwszym opatrumku odwieziono go do XVII, komisariatu policji państwowej w Warszawie przy ulicy Grochowskiej I 139. Tam natychmiast zawezwano pogotowie ratunkowe Lekarz chciał odwieźć rannego do szpitala, ten jednak oświadczył, że boi się dalszych zamachów i prosi o odwiezienie go do mieszkania teścia Stanisława Lewandowskiego przy ul. Freta I 45.

Natychmiast do mieszkania Lewandowskiego przybyli powiadomieni o zamachu naczelnik, urzędu śledczego oraz jego zastępca i pomocnicy. Poza tym przybyli przedstawiciel komisarsza rządu na m. Warszawie, prokurator, sędzia śledczy oraz szereg urzędników władz administracyjnych i sądowych. Do chorego zawezwany został zamieszkały w pobliżu przy ul. Franciszkańskiej I 10 dr Suchotin, który stwierdził, że stan rannego jest poważny jednak niebezpieczeństwa życia niema

W sprawozdaniach z niedzielnej rozprawy sądowej znajdujemy jeszcze następujące dane o tej sprawie:

W związku z wnioskiem p. prokuratora obrona jest zdania, że niezwykle smutny, godny pożałowania wypadek niema jakiegokolwiek związku z całokształtem sprawy mniejszej — jeżeliby sąd jednak uważał, że wypadek ten może wpłynąć na sprawę mniejszą, a nawet że może mieć wpływ na wyrok, to obrona w związku z wnioskiem p. prokuratora, co do wznowienia przewodu sądowego i uzupełnienia aktów sprawy aktami, zapoczątkowanego w sprawie zamachu na Porzyckiego śledztwa chce postawić następujący wniosek:

Obrona otrzymała wiadomość, że Porzycki wbrew temu, co zeznał o godz. 9,30 przechodził ul. Długą i tam zabrany przez 2 osobników do taksówki i wywieziony za miasto w istocie jednak między 11 — 12 w pewnym towarzystwie znajdował się w restauracji w Rembertowie, gdzie jadł śniadanie, a nawet podobno pił wódkę. Nastwierdzenie tej okoliczności wnosimy o zbadanie świadków. Jest świadek, który otrzymał tę wiadomość od żony właściciela restauracji

Kobieta ta znała Porzyckiego i gdy wiadomość o zamachu na osobę jego rozeszła się w Rembertowie, zakomunikowała swemu ojcu, że Porzycki był w restauracji że przyjechał tam autem z jakimś towarzystwem

Obrona otrzymała tę wiadomość od Mikołaja Małachowskiego, mieszkańca Rembertowa, któremu opowiedział to ojciec właścicielki restauracji Andrzeja Traczyk. Restaurator nazywa się Jambor Traczyk jest ojcem Jamborowej

Trzęsienie ziemi na Nowej Zelandji

Wellington, 3 lutego — Dziś przedpołudniem odczuło tutaj i w innych miejscowościach silne, dwie godziny trwające trzęsienie ziemi. Dno morskie pod Napire opadło — Parowce znajdujące się w porcie wypłynęły na pełne morze. Obawiać się należy, że Napire dużo ludzi poniosło śmierć. Prawie wszystkie budynki kamienne zostały zburzone. Dwa statki wojenne z lekarzami i pielęgniarkami udały się do Napire

W zatoce Hawkes uszkodzone zostały mosty, i wiadukty. Kilkanaście zbiorników nafty stoi w płomieniach. Przewody telegraficzne są zniszczone. Szalupa wojenna „Weronika“ zawiadamia te-

legramem iskrowym, że straty w ludziach w mieście Napire są bardzo wielkie

W mieście wybuchły liczne pożary. Z Auckland udały się do Napire statki z lekarzami i personelem pomocniczym. Tysiące ludzi pozostaje bez dachu nad głową. Statek „Weronika“ wylądował marynarzy celem niesienia pomocy

Także inne statki donoszą drogą iskrową, że trzęsienie ziemi, jakiego nie zaznano w Australji od r. 1929 (17 czerwca) wyrządziło olbrzymie szkody szczególnie w okolicy Napire

Orgje nienawiści litewskiej

Nadeszły wiadomości o nowych aktach terrorystycznych władz litewskich w stosunku do ludności polskiej — Z rozporządzenia władz litewskich z dniem 1 lutego br nastąpiła dalsze redukcje nabożeństw w kościołach dla ludności polskiej

Nabożeństwa i wygłaszanie kazań zostały znacznie zredukowane i mają odbywać się w miejscowościach zamieszkałych przez ludność polską jeden jedyny raz na trzy tygodnie

W miasteczkach Werundziogolach Muśnikach Szyrwintach Olice, Wilkomierzu i Kalwarji, gdzie Polacy stanowią 70 — 80 procent ludności nabożeństwa i kazania w języku polskim będą się odbywały tylko dwa razy w miesiącu w święta i w niedziele a 6 razy w miesiącu w dni powszednie — Szykanowanie szkolnictwa polskiego przez władze litewskie doprowadziło do tragicznego samo-

bójstwa nauczyciela polskiego — Z Oran Litewskich donoszą, że dnia 27 bm w lokalu szkoły polskiej w Oranach znaleziono zwłoki nauczyciela tej szkoły, Jana Jodkiewicza — Jodkiewicz prześladowany przez Litwę i szykanowany niemiłosiernie przez władze szkolne litewskie nie mógł znieść dużej warunków w jakich musiał pracować i popełnił samobójstwo

Tragicznie zmarły od roku 1925 trwał na ciężkim posterunku nauczyciela i kierownika szkoły polskiej we wsi Druskonie — Terror i gnębienie mniejszości polskiej urągające wszelkim zobowiązaniom międzynarodowym Litwy winno właściwie skłonić rząd polski by w charakterze członka Rady Ligi Narodów zainicjował obszerną dyskusję nad metodami władców kowieńskich

Położenie gospodarcze Polski

Ocena instytutu badania konjunktur gospodarczych

Instytut badania konjunktur gospodarczych i cen ujmuje w następujący sposób obecną sytuację gospodarczą w Polsce

Rozmiary wytwórczości przemysłowej uległy w grudniu dalszej znacznej redukcji. Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej obniżył się z 105,9 w listopadzie na 101,9 w grudniu. Spadek rozmiarów wytwarzania zaznaczył się w grudniu niemal wyłącznie w gałęziach produkcji dóbr wytwórczych przy równoczesnym silnym spadku przewozów kolejowych tych dóbr — W przemyśle włókienniczym zarysowało się silne kurczenie obrotów przewozy kolejowe tkanin spadły z 81,6 w listopadzie do 62,2 w grudniu. Ponowne zmniejszenie zatrudnienia nastąpiło pod koniec miesiąca

W innych gałęziach produkcja nie wykazywała poważniejszych zmian w porównaniu z listopadem. Sądząc na podstawie danych o liczbie bezrobotnych proces ograniczenia produkcji przemysłowej odbywał się w dość znacznych rozmiarach również i w styczniu — Przesilenie rolnicze w drugiej połowie grudnia a ostrzej jeszcze w styczniu uległo dalszemu pogłębieniu — Nietylko bowiem trwała osra zniżka na rynkach zwierzęcych, ale ponadto cena zboża odznaczająca się w ostatnich miesiącach pewną stałością ostatnio doznała pewnego obniżenia, szczególnie dotkliwie dla pszenicy

Rola ludności wiejskiej jako konsumenta towarów przemysłowych redukuje się coraz bardziej. Sytuacja na rynku pieniężnym nadal kształtuje się niepomyślnie — Wypłacalność uległa raczej dalszemu pogorszeniu — Wkłady w bankach uległy naprawdę dalszemu zmniejszeniu, ale tempo spadku bardzo znacznie osłabło a równocześnie na stał się wyraźny silny wzrost wkładów w kasach oszczędności tak, że w rezultacie ogólna suma wkładów w instytucjach kredytowych po kilkumiesięcznej przerwie ponownie wykazywała pewien wzrost. Ponowny wzrost wkładów oraz brak nadmiernych zapasów towarowych pozwala wnosić że proces kurczenia się obrotów i ograniczenie wytwórczości, przemysłowej mogłyby być w najbliższych miesiącach ukończone — Koniecznym do tego warunkiem jest równowaga cen — Dotychczasowe wybieganie depresji spadku cen, odbywał się nader nierównomiernie — Podczas gdy ceny jednych artykułów silnie spadały obniżając dochody i zakupy odpowiednich grup ludności ceny innych artykułów pozostały na poziomie niemal niezmiennym

Sowiety nie chcą wydać porwanego Polaka.

Rokowania władz polskich z granicznymi władzami sowieckimi w sprawie porwania z terytorium Polski emigranta rosyjskiego Jana Szczepki, o czym w swoim czasie donosiliśmy, trwają w dalszym ciągu. Władze sowieckie odmawiają wydania Szczepki wysuwając następujące motywy. Szczepka — zdaniem władz sowieckich — pochwycony został z terytorium Polski nie przez obywateli sowieckich, lecz przez komunistów polskich (!) którzy związali go i przewieźli na terytorium Rosji sowieckiej — Porwany jest obywatelem sowieckim i podlega prawom sowieckim

Władze polskie nie godzą się na podobną interpretację wdarcia się na terytorium Polski i domagają się stanowczo wydania Szczepki. Konferencja w tej sprawie wyznaczona została definitywnie na dzień 8 lutego

Zamordowanie Rudolfa hr Baworowskiego

Czorstków W środę o godzinie 14-tej Rudolf hr Baworowski udał się do lasu na polowanie — Wozniacy kazali czekać przed lasem, sam zaś poszedł włąb — Po kilku minutach usłyszał woźnica sze reg strzałów, które go nie zdziwiły

Dopiero po upływie trzech godzin, gdy hr Baworowski nie wracał zaniepokojony woźnica wraz z gajowym udał się na poszukiwanie — Po pewnym czasie znalazł zabity sarnę, a obok przysypiane śniegiem obrabowane zwłoki hr Baworowskiego —

Zawezwane przez policję w Koczyńcach władze śledcze w Czorstkowie udały się we czwartek rano na miejsce zbrodni — Pies policyjny zaprowadził st posterunkowego Schmidta w kierunku Horyszkowic w powiecie koczyńskim, do mieszka nia znanych kłusowników Władysława Seniuty i Semena Stecyka — Zgon tragicznie zamordowane go 22 letniego hr Rudolfa Baworowskiego wywołał wielkie poruszenie i żal. Hr Baworowski zaskarbił sobie bowiem wielką życzliwość u wszystkich którzy go znali nie wyłączając chłopów w jego posiadłościach, których materialnie wspomagał — Śledztwo trwa

Wielki Mufti Jerozolimy w Polsce

Wiosną roku bieżącego przybędzie do Polski najwyższy dostojnik wyznania mahometańskiego w Palestynie, wielki mufti Jerozolimy, który rozporządza znacznymi wpływami wśród ludności muzułmańskiej Palestyny i całego Bliskiego Wschodu

Przyjazd jego do Polski będzie rewizytą dla naczelnego duchownego wyznania mahometańskiego w Polsce muftiego Szynkiewicza w Wilnie który w swoim czasie złożył wizytę wielkiemu muftiemu w Jerozolimie

W sprawie zniżki cen

W dniu 27 bm odbyła się konferencja w Sekcji Popierania Wytwórczości Krajowej przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w sprawie zniżki cen z udziałem przedstawicieli Min Przemysłu i Handlu, Min Rolnictwa oraz szeregu przedstawicieli organizacji gospodarczych — Na zebraniu tem p R N Szyszkowski wygłosił referat o znaczeniu zniżki cen w popieraniu wytwórczości krajowej, ilustrując swoje przemówienie zebraniem materiałem faktycznym — Na szczególną uwagę zasługują tezy następujące: Zniżka cen w Polsce jest o charakterze organicznym, spowodowana znacznym spadkiem cen surowców, jak również pewnymi przekształceniami strukturalnymi w przemyśle i handlu oraz uzależniona jest od słabej siły nabywczej konsumenta, pozatem dostosowywanie się cen do zdolności nabywczej rynku w celu osiągnięcia znacznego efektu gospodarczego winno się odbywać przy specjalnem nastawieniu konsumenta do kupowania towaru polskiego i tutaj dużą rolę do odegrania posiadają instytucje społeczne, propagujące wytwórczość krajową

W ożywionej dyskusji wypowiedziało się szereg mówców, którzy stwierdzili, że zniżka cen może przynieść duże korzyści jeżeli będzie prowadzona środkami łagodnymi z uwzględnieniem tych wszystkich warunków i okoliczności, w jakich się znajdują obecnie przemysł, handel, rolnictwo i rzemiosło — Zwrócono następnie uwagę że wobec poważnej ilości nieusprawiedliwionego często pośrednictwa a zwłaszcza rozbieżności cen należy stopniowo dążyć do normalizacji cen kładąc nacisk na większą wydajność, racjonalizację i oszczędność pracy

Wyrok w procesie lotników polskich zatrzymanych w Opolu

Dnia 31 I zapadł wyrok w procesie przeciwko lotnikom polskim, sierżantowi Wolfowi i plutonowemu Imieli — Sąd po naradzie ogłosił wyrok, skazując wachmistrza Wolfa na dwa tygodnie więzienia. Imiel został uwolniony od winy i kary, Wolfowi zaliczono areszt śledczy, wobec czego obaj piloci wypuszczeni zostali na wolność

Jak donoszą z Bytomia, władze zwolniły oba polskie samoloty wojskowe, które jak głosi komunikat berlińskiej agencji Wolfa, zostały zatrzymane aż do ukończenia procesu, aby w razie potrzeby mogły być zbadane przez sąd

Zabójstwo na tle politycznym pod Warszawą?

W Falenicy pod Warszawą zabity został dwoma strzałami rewolwerowymi Kuncewicz Kazimierz lat 41 zamieszkały w Markach

Przy zabitym znaleziono legitymację PPS-lewicy wydaną przez biuro PPS-lewicy w Markach oraz pełnomocnictwo podpisane przez denata stwierdzające, że udaje się on do Falenicy w celu zorganizowania komitetu PPS-lewicy — Istnieje przypuszczenie iż zabójstwo ma charakter polityczny. Dalsze dochodzenia w tej sprawie prowadzi urząd śledczy

Krwawy zatarg na tle mieszkaniowym

Dnia 27 stycznia miasteczko Kikół w pow Lipno, było widownią tragicznego zajścia

Pomiędzy gospodarzem domu Walentym Jabłońskim a jednym z jego lokatorów wynikł spór na tle mieszkaniowym — Spór zamienił się w bójkę, w której wzięli udział synowie Jabłońskiego oraz przyjaciele lokatora, stający w jego obronie. Najenergiczniej w obronie lokatora wystąpił Stanisław Malecki — Jeden z synów gospodarza Wincenty podniecony walką dał kilka strzałów do Małckiego i położył go trupem na miejscu — Następnie Wincenty pod wpływem silnego zdenerwowania zaczął strzelać dalej na ślepo i zabił swego ojca oraz ranił brata Kazimierza i niejakiego Gabrychowicza który się z nim młocował

Zebrani w miasteczku z okazji dnia targowego wieśniacy chcieli dokonać nad Wincentym Jabłońskim samosądu — Zapobiegł temu komendant policji w Lipnie, który szybko opanował sytuację i uspokoił wzburzony tłum — Wincenty Jabłoński został aresztowany i osadzony w więzieniu w Lipnie — Ponadto aresztowano niejakiego Łukaszewskiego, jednego z uczestników krwawej awantury

Zamordowali restauratora żądającego zapłaty za kolację

W nocy na środę miejscowość Góra pod Złotym była widownią ohydneho morderstwa dokonanego na osobie miejscowego właściciela restauracji; Maksymiljana Barcza — Późnym wieczorem przybyli do lokalu dwaj osobnicy zamawiający kolację oraz piwo — Po spożyciu jej osobnicy zabierali się do wyjścia, nie kwapiąc się z zapłatą należności

Gdy Barcz nie chciał ich wypuścić przed zaplaceniem rachunku, obaj napastnicy rzucili się na właściciela restauracji — Jeden z nich dobył rewolweru i celnym strzałem położył Barcza trupem na miejscu — Obu morderców odstawiono do sądu — Istnieje prawdopodobieństwo iż ci sami dokonali napadu na dom Amalji Podkowy w Wąwelnie o czym także donosiliśmy

Znany przemysłowiec włoski skazany na banicję

Znany przemysłowiec włoski Ryszard Gualino twórca wielkiego trustu włosko — międzynarodowego dla wytworzenia sztucznego jedwabiu, aresztowany przed kilku dniami z rozkazu min spraw wewnętrznych został skazany na przymusowe osiedlenie na wyspie Lipari na okres 5 lat — Jak wiadomo Gualino jest wmieszany w proces Oustriego, który toczy się obecnie w Paryżu i z tego względu do pozostania narazie w więzieniu w Turynie do dyspozycji francuskich władz sądowych

Największa szkoła powszechna w Polsce

W lipcu ubiegłego roku rozpoczął śląski urząd wojewódzki w Tarnowskich Górach budowę nowej polskiej szkoły powszechnej kosztem 2 milj 200 tysięcy złotych. Będzie to największy i najokazalszy gmach szkoły polskiej na terenie śląskiego województwa a prawdopodobnie także w całej Polsce — Budowę w stanie surowym już wykonano — W roku bieżącym gmach ten ma być w całości wykonany i urządzony o ile województwo przyzna na ten cel wszystkie potrzebne kredyty — Koszta budowy w surowym stanie pochłonęły sumę około 900 tysięcy złotych

Wspaniały pałac szkolny w Tarnowskich Górach obejmować będzie: 30 klas lekcyjnych, 2 sale fizyczne, 2 sale rysunkowe; 2 sale z kuchnia dla nauki gospodarstwa domowego, 2 natryskowe urządzenia, pokój dla lekarza i dentysty, 2 sale dla robót ręcznych, 2 sale gimnastyczne, wreszcie kilka sal i ubikacji biurowych. Objętość gmachu wynosi 40 tysięcy metrów sześć — Szkoła ta będzie ostatnim wyrazem techniki w dziedzinie budowy gmachów szkolnych — Nadmieniamy przy tej sposobności że w bieżącym roku również ukończone będą wielkie okazałe pałace szkolne we Wielkich Hajdukach; Katowicach, Mysłowicach i paru innych gminach śląskich — Na polu budowania pałaców szkolnych śląskie województwo obecnie przoduje całej Polsce

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 3. lutego 1931 r.

Zjazd delegatów Związku Urzędników Sądowych Apelacji Pomorskiej

odbył się w niedzielę ubiegłą w salach hotelu Engla przy licznych udziałach delegatów i gości. Obecni byli prezes Sądu Okr. p. dr Drozdowski, naczelnik Sądu Grodzkiego p. Skrodzki, burmistrz p. dr Sobierajczyk, p. mecenas Kopicki. Na całodziennych naradach zastanawiano się nad różnymi zagadnieniami i bolączkami urzędnika sądowego. Zakończeniem całej uroczystości był bal w salach p. Engla. Z powodu braku miejsca, obszerne sprawozdanie ukaże się w jutrzejszym numerze.

W ogłoszeniu dot cen mięsa

podano błędnie, jakoby kg metki kosztował 2,40 zł tymczasem kg kiełbasy tej kosztuje 3 zł

Urząd Skarbowy podatków i Opłat Skarbowych w Chojnicach

zawiadamia interesowanych płatników podatku przemysłowego od obrotu, iż obowiązek składania zeznań o obrocie za rok podatkowy 1930 upływa z dniem 15 lutego br. dla płatników prowadzących zakłady handlowe zaliczonych do I i II kategorii handlowej oraz płatników prowadzących zakłady przemysłowe zaliczonych do I, II, III, IV i V kategorii przemysłowej.

Nadto obowiązani są do składania zeznań płatnicy trudniący się pośrednictwem handlowym za świadectwem przemysłowym kategorii II b3 oraz płatnicy wolnych zajęć zawodowych np. lekarze, adwokaci itp.

Powyższy obowiązek składania zeznań określają bliżej przepisy art. 52, 53, 54 i 55 ustawy z 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 550.

Formularze odnośnych zeznań wydaje się bezpłatnie w pokoju Nr. 23 nazwanego wyżej Urzędu.

Nowe przepisy dotyczące świadczeń leczniczych Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu

Na podstawie artykułu 61 Dekretu Prezydenta Rzplitej Polskiej z dnia 24.11.1927 roku o ubezpieczeniu pracowników umysłowych Z. U. P. U. może stosować względem ubezpieczonych leczenie zapobiegawcze — Stosownie do uchwały z dnia 18 grudnia 1930 roku Rady Zarządzającej Związku Zakła-

dów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych wszyscy ubezpieczeni, leczeni na własny wniosek przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, powołani będą w roku bieżącym do uiszczenia dopłat dziennych pokrywających częściowo koszty własne utrzymania i umieszczenia w domach zdrowia — Dopłaty te będą wynosiły od 60 groszy do 9 zł dziennie w zależności od grupy zarobkowej ubezpieczonego oraz od sezonu, w jakim będzie leczony.

Opłaty powyższe obniżone będą o 20 procent za pozostających na utrzymaniu ubezpieczonego żonę i każde dziecko — Stan rodzinny ubezpieczonego Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych stwierdza według deklaracji złożonej przez ubezpieczonego. — W roku bieżącym Z. U. P. U. w Poznaniu będzie wysyłał ubezpieczonych, potrzebujących leczenia zapobiegawczego, do następujących domów zdrowia:

Przez cały rok: do Zakopanego; Żegiestowa; Inowrocławia, Obornik, Ludwikowa (Staszycówka) i Chodzieży,

od maja do września: do Truskawca, Szczawnicy, Jaremca, Buska i Międzybuzia

Wnioski należy składać możliwie najwcześniej pożądaną na 2 miesiące przed terminem w którym ubezpieczony może skorzystać z leczenia.

Szczegółowe przepisy Zakład wysyła na żądanie Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu

W czwartek, dnia 5 bm o godz. 20,15 idziemy wszyscy do Kina Nowości bo przedstawi film „Za cenę duszy i ciała“ którego czysty zysk przeznacza na rzecz bezrobotnych.

Kino Nowości

Wtorek i środę o godz. 8,15 wystąpi na tutejszym ekranie stuprocentowy mężczyzna, czarujący uwodziciel kobiet **Włodzimierz Gajdarow** w najpiękniejszym, przewyższającym wszystkie dotychczas widziane filmy romantyczne pt. „**Władca Sahary**“ — Czarowna pieśń o miłości! — Poezja i czar tajemniczego Wschodu — Historia znudzonej kobiety, która pragnęła w głąbi pustyni znaleźć i przeżyć nową miłość! — Film ten stanowi prawdziwą ucztę artystyczną dla wybrednych znawców i smakoszy sztuki filmowej

W Rosji niema bezrobotnych tylko niewolnicy

Specjalny korespondent Daily Expressu publikuje serję artykułów o Rosji sowieckiej, które urosły cenzurze sowieckiej — W artykule pod tytuł: „Dlaczego w Rosji niema bezrobocia? korespondent analizuje system sowiecki, polegający na wprowadzeniu przymusowej pracy, dotąd nie notowanej w historii świata — Miljonowe masy sowieckie albo stoja pod groźbą przymusowej pracy albo skazane są na śmierć głodową — Rząd sowiecki jest największym dzisiaj na świecie pracodawcą dającym zatrudnienie pod batem — Nie tyle tzw. pięcioletni plan ale cała organizacja życia gospodarczego w Rosji jest oparta na systemie kontrypcyjnej, niewolniczej pracy

Tragiczna ucieczka z Bolszewji

Rumuński patrol pograniczny w Chiteani zaalarmowany strzałami z terytorium sowieckiego z drugiej strony Dniestru, zauważył w nocy osobnika, który usiłował przedostać się wpław przez rzekę na stronę rumuńską — Za osobnikiem tym strażnicy sowieccy dawali strzały — Choć ciężko rany osobnik dopłynął do brzegu rumuńskiego i zeznał że nazywa się Czerbakow i jest członkiem moskiewskiej akademii sztuk pięknych — Wkrótce stracił on przytomność i po 2 godzinach zmarł

Czwarty as polskiego lotnictwa

Dnia 28 bm grono asów naszego lotnictwa cywilnego którzy w służbie komunikacyjnej przekroczyli pół miliona kilometrów drogi powietrznej (Burzyński, Długoszewski i Karpiński), powiększyło się o 4 jubilatów Stanisława Kłaczyńskiego, który w dniu dzisiejszym, przelatując z Gdańska wraz z pasażerami, osiągnął również 500.000 klm drogi powietrznej, Kłaczyński pracuje w lotnictwie od 25 roku i prowadząc już siódmy rok z rzędu samolot, nie naraził żadnego z pasażerów na szwank. Świadczy to zarówno o zdolności pilota, jak i o poziomie naszej komunikacji powietrznej

Niemiecko-duńska eksped. do Grenlandji zginęła

Zachodzi obawa iż niemiecko — duńska ekspedycja do Grenlandji zginęła — W skład ekspedycji wchodził niemiecki geolog dr Krüger z politechniki w Darmstadt i 25 letni kierownik sanek zaprzęzonych w psy, Duńczyk Axel Bjerre — Ekspedycja wyruszyła w roku 1929 do północnej Grenlandji by tam przeprowadzić badania geologiczne. Dalsze badania miało przeprowadzić następnie po stronie kanadyjskiej — Ekspedycji towarzyszyli pierwotnie dwaj uczeni niemieccy, którzy po ukończeniu swych badań wrócili w jesieni 1930 roku do Niemiec — O pozostałych członkach ekspedycji zginął wszelki ślad — Zarząd Grenlandji zarządził poszukiwanie zaginionych jednakże nie zdołał trafić na ich ślad — Wyprawy dra Krügera nie należy utożsamiać z przebywającą obecnie także na Grenlandji ekspedycją dra Wegenera z Grazu, jakkolwiek i o niej brak teraz wieści

Grypa na Maderze

Korespondent jednego z dzienników warszawskich w Funchalu na Maderze donosi że epidemia grypy dotarła w tym roku także i na tę piękną, wiośnianą wyspę — Zawleczono ją z Lizbony, gdzie grasowała bardzo złośliwie kładąc do łóżek prawie połowę ludności stolicy Portugalji

Jak podnosi wspomniany korespondent delikatni Maderczycy stanowili podatny dla grypy materjał to też chorowali masowo, niepokojąc się tą rzadką tam chorobą — Grypa dotarła nawet do bliskiego otoczenia Marszałka Piłsudskiego — Między innymi zachorowała na grype pokojówka w willi zamieszkałej przez Marszałka — Choroba jednak mająca naogół łagodny przebieg minęła bez następstw

Pięć milionów wolt napięcia

W instytucie fizycznym Carnegiego zdołano uzyskać z pomocą nowych transformatorów, zanurzonych w oleju elektryczne napięcie dosięgające do 5 i pół miliona wolt — Jest to rekord jeszcze dotychczas nigdzie nie osiągnięty

Najwyższe dotychczasowe napięcie uzyskano na Monte Generoso w Alpach przez uwięzienie w specjalnych przewodach elektryczności atmosfery — Napięcie to nie doszło nawet do 2 milionów wolt — Rekord osiągnięty w instytucie Carnegiego zbliża nas być może do zrealizowania najzuchwalszego marzenia współczesnej fizyki mianowicie rozbitcia atomów, czyli praktycznie mówiąc, przemiany jednych pierwiastków w drugie

Narazie fantastyczne to napięcie trwa tylko częścią sekundy — Usiłowania fizyków w instytucie Carnegiego pójdą w tym kierunku ażeby utrzymać je przez dłuższy czas by można z niemi wygodnie eksperymentować

Podobizna Pułaskiego na znaczkach pocztowych amerykańskich

Generalny naczelnik poczty Brown złożył wizytę ambasadorowi Filipowiczowi przedstawiając mu pierwszy arkusz pamiątkowych marek pocztowych ku czci Kazimierza Pułaskiego — Marki te są opatrzone podpisami prezydenta Hoovera i naczelnika Browna — Brown zaznaczył, że dotychczas raz w historii Stanów Zjednoczonych uczczono w taki sposób człowieka, który nie był urodzonym amerykańczykiem, mianowicie Steebsena — Początkowo miało wypuścić 40 milionów znaczków z podobizną Pułaskiego później jednak dodane jeszcze 25 milionów ze względu na wielkie zapotrzebowanie tych znaczków wśród polonji amerykańskiej

Wypuszczano znaczki — mówił Brown — z podobizną Benjamina Franklina; Jerzego Waszyngтона, Tomasza Jeffersona, Abrahama Lincoln, gen. Granta, Teodora Roosevelta i innych — Szuszną jest rzeczą, że w poczet tych sławnych mężów wchodzi obecnie polak, generał Kazimierz Pułaski którego udziału w walkach o wolność Ameryki rodacy moi nigdy nie zapomną

Nie można dodać do historii Stanów Zjednoczonych niczego, co by upiększyło jeszcze wspaniałą ofiarę Pułaskiego dla sprawy publicznej — Znaczek pocztowy ku czci Pułaskiego jest drobnym dowodem wdzięczności narodu amerykańskiego za wszystko, co Pułaskiemu zawdzięcza

Ambasador Filipowicz odpowiedział: Z radością otrzymuje z rąk pańskich pierwszy znaczek pocztowy amerykański z podobizną Kazimierza Pułaskiego, bohatera obu krajów

Marka pocztowa łączy się zawsze w naszej wyobraźni ze zwroceniem się jednej osoby do drugiej

Tym razem jest ona sama przez się postannictwem, wyrazem tradycyjnej przyjaźni — Polacy i Amerykanie polskiego pochodzenia zachowują jako pamiątkę ten znaczek podobnie jak ja zachowam mój — Należy zaznaczyć że podpis prezydenta Hoovera ukazał się po raz pierwszy na znaczku pocztowym co im nadaje wielką wartość filatelistyczną

RUCH w TOWARZYSTWACH

Klub Mandolinistów „Lira“ przy KPW — Z powodu zajęcia lokalu przez orkiestrę kolejową ćwiczenia mandolinistów dziś wieczór wypadają

Dyrygent

Tow. Gimn. „Sokół“ — oddziały ćwiczące
Oddział dębów: Ćwiczenia dziś w wtorek wypadną — następne ćwiczenia w piątek o godz. 8 wiecz w sali gimnazjalnej

Oddział młodzieży: Ćwiczenia wyjątkowo dziś o godz. 7,30 w sali gimnazjalnej W środę ćwiczenia wypadną — następne w sobotę o godz. 7 w sali gimnazjalnej

Drużyna P W — Ćwiczenia w czwartek o godz. 8 w sali na Placu Piastowskim Naczelnik

Baczność Wojacy i Powstańcy — Zebranie miesięczne Towarzystwa Powst. i Wojaków w Chojnicach odbędzie się w środę dnia 4 lutego 1931 o godz. 20 (8 wiecz) w salce p. Seydy — Na porządku dziennym ważne sprawy Wolność! Zarząd

W środę dnia 4 lutego o godz. 5 po poł w sali p. Jagalskiego w Czersku, odbędzie się zebranie inwalidów wojennych Legji Inwalidów Wojsk Polskich komp. Czersk. Na porządku bardzo ważne sprawy dotyczące inwalidów, koncesji itp. zatem kompletnie przybycie jest konieczne Inwalidzi chcą się wstąpić do Legji Inw. Wojsk Polskich mogą się zgłosić na zebraniu lub przedtem u skarbnika kol. Berenta w Czersku lub u sekretarza kol. Segdy, mieszk. w Łęgu Zarząd

Wojna światowa w 34 skrzyniach

List z Nowego Jorku

W jednym z nowojorskich składów stoi 34 skrzyni z których każda waży pół tony, a wypełniona jest samym tylko zadrukowanym lub zapisanym papierem o treści odnoszącej się do ostatniej wojny światowej — Skrzynie te są własnością dra Józefa Broadmana, zamieszkałego w Nowym Jorku — Dr Broadman jest zapalonym zbieraczem dokumentów wojennych — Od chwili wybuchu wojny światowej gromadził on wszystko co zostało opublikowane w sprawie wojny bez względu na to, z jakiego kraju pochodziły publikacje i z podczyjzego wyszły pióra

To też zbiór dra Broadmana, obejmujący 34 skrzynie jest bez wątpienia największym ze wszystkich zbiorów dokumentów wojennych — W czasie wojny dr Broadman zwrócił się natychmiast pisemnie do ambasad i poselstw wszystkich mocarstw wojujących i prosił o przysyłanie mu wszelkiego materiału, odnoszącego się do wojny — I od tej chwili zbiór dokumentów wojennych młodego lekarza rósł stale z błyskawiczną szybkością — Rozmaite agencje prasowe rade z tego że znalazły dobrowolnego odbiorcę literatury propagandowej zasypywały go książkami, broszurami, ulotkami etc — Dr Broadman nie zadowolił się jednak coraz większą ilością artykułów które wszystkie dzienniki, tygodniki i miesięczniki całego świata drukowały o wojnie — Zwrócił się on do rozmaitych organizacji także w krajach centralnych, które zabierały głos o wojnie z jakiegoś specjalnego punktu widzenia politycznego, społecznego czy humanitarnego a więc do różnych związków religijnych, organizacji pacyfistycznych, nacjonalistycznych itp — Ale nietylko drukowane dokumenty znajdują się w zbiorze wojennym dr Broadmana Posiada on również 20000 listów pisanych które czytelnicy gazet amerykańskich posyłałi w czasie wojny do redakcji różnych pism z prośbą o umieszczenie ich w rubryce Głosy publiczne

Listy te z powodu nawału materiału nie weszły do dzienników natomiast znalazły się w zbiorze dra Broadmana — Zbiór przedstawia oczywiście kolo samą wartość, którą potwierdzili już niejednokrotnie rzeczoznawcy, którzy stwierdzili iż sama praca jaką należałoby przedsięwziąć dla odpowiedniego zużytkowania tego osobliwego zbioru i oddania na usługi nauki kosztowałaby 150000 dolarów

Wobec tego iż szereg pierwszorzędnych bibliotek i archiwów zabiega o nabycie zbioru dr B., spodziewać się należy iż w niedługim czasie zostanie on udostępniony i niewątpliwie przyniesie niejedną ciekawą i nieujawnioną szczegół z czasów krwawych zmagani światowych

Przetarg przymusowy

W srodę, 5. II. br. sprzedam o godzinie 10-tej w Chojnicach na sali pana Jazdzewskiego przy Placu Jerzego, najwięcej dajacemu za gotówkę: 1 harmonjum, wina, płaszcze, 30 mtr. na ubrania, 15 mtr. materiału do wybicia, 13 mtr. flaszki. Ponadto przy Pl. Królowej Jadwigi nr. 4/5 o g. 10.30 1 szafę żelazną. Przy ulicy Gdańskiej 28 o godz. 11-tej 2 ctr. kawy niepalonej. Przy ulicy Gdańskiej nr. 15 o godz. 11.30 1 regulator. Przy ulicy Gdańskiej nr. 1 o godz. 12-tej 1 garnitur koszykowy, 1 leżankę dwa ubrania, poduszki. Przy ul. Gdańskiej nr. 6 o godz. 12.30 400 mtr. drutu, 1 r. werdamski, 10 koszyków do bielizny, 4 piece żelazne.

W. Kowalski
komornik sądowy
2766 Chojnice.

Przetarg przymusowy

W ozwartek, 5. bm. sprzedawac będę najwiecej dajacemu za gotówkę: w Lubni przed sołectwem o godz. 8-mej przed połud. 1 bryczkę w dobrym stanie, 1 stół składowy. W Lubni przed dworcem o godz. 9-tej przed poł. 200 mtr. kw. desek calowych, 600 mtr. kw. desek 20 mm. W Brunsach o godz. 1-szej p. p. w oberży pana Alojzego Kiedrowskiego 1 żelazna szafa, 1 bufet, 4 kanapy, 1 szafa do ubrań, 1 lustro, 1 heblarke, 4 warchlaki. Przetarg odbędzie się.

Winkowski
komornik sądowy 2279

Ogłaszajcie
w Dzien. Pomorskim.

Licytacja przymusowa

W srodę, dn. 4 bm. o godzinie 11-tej sprzedam w Chojnicach w lokalu licyt. ul. Człuchowska 29 najwięcej dajacemu za gotówkę 1 kanapę, 2 fotole, 1 stol, 1 lustro, 2 szafy, 1 zegar, 1 leżankę, 1 fortepian, dwa regaly do k. peluszy, pięć tuzinów trykotaży.

Winkowski
komornik sądowy 2275

Przetarg przymusowy

Dnia 5. lutego r. b. o godzinie 12 tej sprzedam w Charzykowie najwięcej dajacemu za gotówkę: 1) jedną krowę 2) jednego cielaka 3) jedną powózkę. Zbiórka licytantów przed sołectwem.

Drabiński,
egz. Pow. K sy Chorych
w Chojnicach

Losy do IV. klasy

nadesly. Ostatni termin odnowienia **7 lutego.**
Kolektura.

Dobra gospodyni z praktyką

poszukuje zaraz lub pózniej posady. Informacje udziela w eksped. Dzien. Pom.

Chłopiec do koni

moze się zaraz zglosić.
E. Śliwinski,
Chojnice Człuchowska 11.

Teatr Miejski z Grudziądza

Kierownik St. Zięciakiewicz
W srodę 4 lutego br. o godz. 8-mej wieczorem w sali Hotelu Centralnego

Ponad śnieg

St. Żeromskiego
Dramat w 3. akt — reżyser **J. Sawicki**
W rolach głównych czołowe sity Teatru Grudziądzkiego.

Dla młodzieży szkolnej dozwolone.
Bilety w cenie od 4 zł. do 0,50 zł.
w c z e ś n i e j n a b y ć m o ż n a
w Księgarni Dziennika Pomorskiego.

F A R B Y

Farby w proszku, do pokostu i farby wodne. Wyroby polskie i zagraniczne, wyważone na funty i w beczkach. Pokosty czyste liniane, fabrykat swojski i holenderski, farby gotowe, olejne farby lakierowe do użycia domowego, fachowo przyrządzone lakiery, pendzle, szablony, tapety.

Jak na największy wybór tylko pierwszorzędnej jakości. — Ceny umiarkowane.

Drogerja, Handel Farb BRACIA HUBERT

właśc. **JULJAN HUBERT**
Chojnice, Pom. Gdańska 18
Rok zał. 1894. Tel. 219.

Kalendarze Marjańskie

na rok 1931 poleca
Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

KINO NOWOŚCI

We wtorek i srodę 3 i 4 bm. o godz. 8.15

Stuprocentowy mężczyzna, czarujący władca i uwodziciel kobiet

Włodzimierz Gajdarow
w największym, przewyższającym wszystkie dotychczas widziane filmy romantyczne pt.

Władca Sahary

Czarowna plesń o miłość! Poezja i czar tajemniczego Wschodu. Historia znudzonej kobiety, która przegnęła w głębi pustyni znaleźć i przeżyć nową miłość!... Film ten stanowi prawdziwą ucztę artystyczną dla wybrednych znawców sztuki filmowej.

Ceny zwykle! Sala dobrze ogrzana!
W krótcie **Bitwa nad Sommą.**

Skład

z mieszkaniem, we wielkiej wsi kościelnej od zaraz do wydzierżawienia.

Jan Szpręga,
Łąg, pow. Chojnice.

Słoneczny umeblowany pokój

zaraz do wynajęcia.
Zgłosz. do eksp. Dzien. Pom.

Mieszkanie

(2 pokoje i kuchnia) w centrum miasta do wynajęcia. Gdzie, wskaże eksp. Dzien. Pom. Czyszczenie podług umowy.

Karty do gry

do nabycia
w księgarni **Dzien. Pomorsk.**

Pracownik lub urzędnik

w tartaku. Praktykę mam. Łask. zgł. do eksp. Dz. Pom.

Pocóż długie wyjaśnienia,

Tysiące osób, które już wypróbowały „Fregalin“ nie zaznały zawodu. Nad wyraz skutecznym okazał się „Fregalin“ przy nerwowości, ogólnym osłabieniu, zmęczeniu, zawrotach głowy i reumatyzmie. Poradźcie się lekarza. Prosimy dokładnie przeczytać co same piszą o działaniu „Fregalinu“ osoby, których fotografie podajemy. W naszym archiwum znajduje się tysiące podobnych listów dziękczynnych z kraju i zagranicy, aczkolwiek nie prosiliśmy o nie nigdy, każdy może je obejrzeć w naszym biurze. — Wszystkie listy dziękczynne poświadczane są przez notariusza. „Fregalin można nabyć we wszystkich aptekach. Wysyłkę uskutecznia Artus-Apotheke, Gdańsk. Wytwarzamy również w Gdańsku.

skoro fakty, które przytaczamy, dotyczące naszego od lat znanego środka **odradzającego krew i wzmacniającego nerwy „Fregalin“**, są wymowniejsze niż najpiękniejsze słowa. „Fregalin“ przy nerwowości, ogólnym osłabieniu, zmęczeniu, zawrotach głowy i reumatyzmie. Poradźcie się lekarza. Prosimy dokładnie przeczytać co same piszą o działaniu „Fregalinu“ osoby, których fotografie podajemy. W naszym archiwum znajduje się tysiące podobnych listów dziękczynnych z kraju i zagranicy, aczkolwiek nie prosiliśmy o nie nigdy, każdy może je obejrzeć w naszym biurze. — Wszystkie listy dziękczynne poświadczane są przez notariusza. „Fregalin można nabyć we wszystkich aptekach. Wysyłkę uskutecznia Artus-Apotheke, Gdańsk. Wytwarzamy również w Gdańsku.

Szczęśliwy dzięki Fregalinowi.
Heringsdorf Ost, 12. 3. 30.
Stella Maria, Kaiserstr. 7-9
Stwierdzam, że Fregalin dokonywa cudów. Nie bacząc na 66 lat, jestem elastyczny, jak młodzien. Uszczęśliwiając więcej ludzi.
Johannes Friebe.

Łamanie, bezsenność, wycieńczenie.
Raspennau i Schl., 24 5 30.
(Haus Nr. 41)
Bez, Breslau.
Od lat cierpiałam na łamanie w krzyżu i w nogach. Prawie że nie mogłam chodzić. W nocy nie mogłam spać. Praca bardzo mnie męczyła. Po użyciu 4-ch pudełek Fregalinu, odczułam poprawę i mogłam spać. Będę Fregalin chętnie polecała.
Christ Wieland.

Oto opinia profesora! Greifswald (Pom.), 30-go kwietnia 1930.
Anklamstr. 2.
Mój 60-letni starczy organizm odzyskał dzięki Fregalinowi świeżość i elastyczność, tak, że czuję się w obowiązku zał. WPanom podziękować. Podczas odczytu, idąc za głosem mego przekonania, poleciłem Fregalin jako najlepszy środek wzmacniający krew i nerwy.
Prof. Dr. Josef Kreissl.

Bóle żołądka, mdłości, miganie w oczach.
Peberow, 24. maja 1930.
Kr. Hummerlsburg (Pom.)
Dziękuję za dobry skutek Fregalinu. Mam 23 lata, a od 5 lat cierpiałam na ból żołądka, mdłości, miganie w oczach. W nocy miewałam b. ostre bóle w żołądku. Tabletki Fregalin uzdrowiły mnie w ciągu 3-ch tygodni. Nie mam teraz już żadnego bólu i czuję się jak człowiek.
Frieda Stüwe.

Od 15-tu lat cierpiam na reumatyzm stawów — teraz zdrów mimo 70-ciu lat.
Pethau k. Zittlau, 24. 5. 20.
Hauptstr. 12.
Od 15-tu lat cierpiałem na reumatyzm stawów. Wszystkie zabiegi lekarskie były bezskuteczne. Już po 3-ch pudełkach Fregalinu poczułem polepszenie, teraz zaś po 12-tu pudełkach jestem zdrow.
Gustav Adler.

Na żądanie przesyłamy zupełnie bezpłatnie i bez zobowiązania

1 próbną paczkę „Fregalinu“

oraz **złotą księgę życia.**

Napiszcie zaraz, dopóki próby nie są jeszcze rozczytane, do firmy:

Dr. med. A. Schulze G.m.b.H.
Berlin, Charlottenburg 2 3939
załączając niniejszy kupon i przesyłając go jako druk.

Proszę o przestanie mi darmo i bez zobowiązania dla mnie próbki

„Fregalin“ - środka odradzającego krew i wzmacniająca nerwy.

Nazwisko:
Zawód:
Miejscowość:
Ulica:
Uprasza się o pisanie adresu ołówkiem!
3939

Na przyjęcia i bale
Ludwig Rasch
Chojnice
Damskie kołnierzyki — kwiaty balowe, rękawiczki — torebki i pończoszki damskie („Elra“) po 7 zł.
wierzchnie koszule, kołnierzyki, krawaty, skarpetki, portfele i chusteczki do nosa.